

Pranešėjas A. Saulėnas
Teisėja M. Valiulytė

Civilinė byla Nr. 2A-463-622/2013
Procesinio sprendimo kategorijos
35.3.6.; 44.5.1.; 73.2.5.5.; 121.21.

(S)

KLAIPĖDOS APYGARDOS TEISMAS

S P R E N D I M A S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2013 m. balandžio 5 d.
Klaipėda

Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus kolegija, kurią sudaro kolegijos pirmininkas Audrius Saulėnas, kolegijos teisėjos Erika Misiūnienė, Alona Romanovienė, rašytinio apeliacinio proceso tvarka išnagrinėjo **ieškovo V. J. apeliacinį skundą** dėl Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2012 m. lapkričio 5 d. sprendimo civilinėje byloje pagal ieškovo V. J. ieškinį atsakovui bendrovei Seesam Insurance AS, Lietuvoje veikiančiam per Seesam Insurance AS Lietuvos filialą, dėl draudimo išmokos priteisimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

ieškovas kreipėsi į teismą su ieškiniu atsakovui dėl 16 830,61 Lt draudimo išmokos, 612,61 Lt delspinigių, 5 procentų metinių palūkanų nuo priteistos sumos nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo ir bylinėjimosi išlaidų priteisimo. Nurodė, kad su atsakovu 2011-09-23 metams sudarė savanoriškojo transporto priemonės draudimo sutartį, kurioje numatyta 500 Lt franšizė. 2011-11-01 įvyko eismo įvykis, kurio metu buvo sugadintas apdraustas automobilis. Atsakovas pripažino įvykį draudžiamuoju, tačiau atsisakė išmokėti draudimo išmoką, nes ieškovas nepageidavo automobilio suremontuoti. Pagal nepriklausomo turto vertintojo ataskaitą automobilio remonto išlaidos be PVM sudaro 17 330,61 Lt. Pagal draudimo sutartį draudimo išmoka turėjo būti išmokėta nuo visų duomenų pateikimo per 30 dienų – iki 2012-01-15, neišmokėjus skaičiuotini sutartyje numatyti 0,02 % dydžio delspinigiai už kiekvieną pradelstą dieną. Už pradelstus 6 mėnesius delspinigių suma sudaro 612,61 Lt.

Klaipėdos miesto apylinkės teismas 2012-11-05 sprendimu ieškinį atmetė. Teismas konstatavo, kad šalys susitarė dėl tiesioginių finansinių nuostolių atlyginimo, tačiau ieškovas sugadinto automobilio neremontavo ir jį pardavė, todėl ieškovas nepatyrė tiesioginių nuostolių – išlaidų, susijusių apgadintos transporto priemonės atstatymu iki buvusios prieš apgadinimą būklės. UAB „Pajūrio autorika“ vertinimo ataskaitoje nurodytos 17 330,61 Lt sumos be PVM sugadinto automobilio remonto darbams ieškovas neišleido ir tokio dydžio nuostolių nepatyrė. Ieškovas neremontavo automobilio ir neaišku, už kokią kainą jį pardavė, neįmanoma nustatyti, ar visos vertinimo ataskaitoje nurodytos remonto išlaidos būtų reikalingos. Pagal šalių sudarytą draudimo sutartį ir joms taikomas bendrąsias sąlygas ir draudimo taisykles nuostolių pripažįstamos ne galimos išlaidos, o tiesioginės išlaidos, skirtos automobiliui suremontuoti (bendrųjų sąlygų 1.1 p., 9.3.1., taisyklių 9.3.1. p.). Konstatavus, kad šalims draudimo sutartimi susitarus dėl tiesioginių finansinių nuostolių įvykus draudžiamajam įvykiui atlyginimo, ieškovui neremontavus ir pardavus apdraustą transporto priemonę, atsakovui neatsiranda prievolė išmokėti jam draudimo išmoką pagal vertinimo ataskaitoje apskaičiuotas galimas sugadintos transporto priemonės remonto išlaidas. Teismas padarė išvadą,

jog taikyti atsakovui sutartinę atsakomybę nėra teisinio pagrindo ir ieškovo ieškinys dėl draudimo išmokos, delspinigių, procesinių palūkanų bei bylinėjimosi išlaidų priteisimo iš atsakovo yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Ieškovas apeliaciniu skundu prašo panaikinti Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2012-11-05 sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį patenkinti ir priteisti iš atsakovo visas bylinėjimosi išlaidas. Nurodė, jog pirmosios instancijos teismas be jokio teisinio pagrindo susiaurino tiesioginių nuostolių sąvoką, t.y. laikė, kad tiesioginius nuostolius sudaro tik asmens turėtos išlaidos, o turto sunaikinimas ar sužalojimas jau nėra tiesioginiai nuostoliai. Dėl šio netinkamo materialinės teisės normos aiškinimo teismas neteisingai išsprendė bylą.

Atsiliepimu į apeliacinį skundą atsakovas prašo ieškovo apeliacinį skundą atmesti ir Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2012-11-05 sprendimą palikti nepakeistą.

Apeliacinis skundas tenkintinas.

Byloje tarp šalių kilo ginčas, ar pagrįstai atsakovas atsisakė ieškovui išmokėti draudimo išmoką remdamasis draudimo taisyklių 9.3.1. punktu.

[CK 6.987 straipsnis](#) nustato, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) įstatyme, ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudiminis įvykis. Šalys buvo sudariusios automobilių savanoriškojo draudimo sutartį, pagal kurią buvo apdraustas ieškovo automobilis Mercedes Benz, v/n (duomenys neskelbtini) Atsakovas neginčijo aplinkybės, kad 2011-11-01 autoįvykis, kurio metu buvo apgadinta minėta transporto priemonė, laikytinas draudiminiu. Draudimo taisyklių 9.3.1. punktas numatė atsakovui pareigą transporto priemonės sugadinimo ar sunaikinimo atveju tiesioginius finansinius nuostolius atlyginti vadovaujantis draudimo sutarties sąlygomis, nustačius įvykio aplinkybes, gavus informaciją ir draudėjui pateikus mokėjimo dokumentus, patvirtinančius patirtas transporto priemonės gelbėjimo, transportavimo, saugojimo ir remonto išlaidas. Tačiau taisyklių 9.3.2. punktas teigė, kad draudikui sutikus, gali būti išmokama numatoma tiesioginių finansinių nuostolių suma, kai žalos dydis nustatomas tik draudiko apskaičiavimu ir neatlyginant PVM. Taigi galimybę pagal draudimo taisyklių reikalavimus išmokėti numatomą žalos dydį atsakovas turėjo. Civilinių santykių subjektai, įgyvendindami savo teises bei atlikdami pareigas, privalo veikti pagal teisingumo, protingumo ir sąžiningumo reikalavimus ([CK 1.5 straipsnis](#)). Kai ieškovas kreipėsi į atsakovą dėl žalos atlyginimo, prašyme buvo nurodyta, kad automobilis nebus remontuojamas. Sąžiningumo požiūriu, atsakovas, teigdamas atsakymą, turėjo ne tik reikalauti mokėjimo dokumentų, patvirtinančių transporto priemonės remonto išlaidas, bet ir nurodyti, kodėl draudikas nesutinka taikyti taisyklių 9.3.2 punkto ir atlyginti numatomą nuostolių sumą. Žala yra asmens turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai), taip pat negautos pajamos, kurias asmuo būtų gavęs, jei nebūtų buvę neteisėtų veiksmų ([CK 6.249 straipsnio 1 dalis](#)). Taigi žala yra suprantama kaip turtinio ar kitokio intereso pažeidimas, t.y. nukentėjusiojo praradimai, dėl kurių nukenčia jo turtinė padėtis. Pirmosios instancijos teismo išvada, kad jei ieškovas sugadinto automobilio neremontavo ir jį pardavė, tai jis tiesioginių nuostolių nepatyrė, yra nepagrįsta. Kaip jau buvo minėta, tiesioginiai nuostoliai apima ir asmens turto sužalojimą. Sugadinto automobilio vertė jį parduodant objektyviai yra mažesnė, nei tuo atveju, jei jis būtų buvęs nesugadintas. Turto draudimo tikslas – apsaugoti draudėjo interesus, greitai ir efektyviai grąžinant jį į iki draudžiamąjo įvykio buvusią padėtį, kompensuojant jo praradimus. Kol negauna draudimo išmokos, draudėjas gali neturėti lėšų dėl draudžiamąjo įvykio sugadintam turtui atkurti, taigi tokiais atvejais, tik gavęs draudimo išmoką, gali realiai pradėti sugadinto turto remonto darbus. Kita vertus, draudimo išmoka apskaičiuojama ir išmokama draudėjui nepaisant to, ketina jis atkurti dėl draudžiamąjo įvykio sugadintą turtą ar ne. Be to, draudimo išmoką draudėjas gali naudoti savo nuožiūra, t. y. draudėjas gali draudimą išmoką panaudoti dėl draudžiamąjo įvykio sugadintam turtui atkurti, tačiau taip pat turi teisę panaudoti gautus pinigus ir kitoms reikmėms (pvz., naujam daiktui įsigyti, turimoms skoloms grąžinti ir kt., žr. *Lietuvos Aukščiausiojo Teismo*

Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2009 m. kovo 16 d. nutartis, priimta civilinėje byloje pagal ieškovės O. V. ieškinį atsakovui UAB [DK](#) „PZU Lietuva“ dėl draudimo išmokos ir delspinigių priteisimo; tretieji asmenys: S. V., AB bankas „Nord/LB Lietuva“, bylos Nr. 3K-3-12/2009). Taigi esant galiojančiam draudimo sutarčiai ir įvykus draudiminiam įvykiui, atsakovo atsisakymas mokėti draudimo išmoką vien tuo pagrindu, kad automobilis nebuvo remontuojamas, yra nesąžiningas ir prieštarauja tiek draudimo sutarties paskirčiai, tiek ir draudimo taisyklių 9.3.2 punktui.

Pagal [CPK](#) 176 straipsnio 1 dalį įrodinėjimo tikslas – tai teismo įsitikinimas, pagrįstas byloje esančių įrodymų tyrimu ir įvertinimu, kad tam tikros aplinkybės, susijusios su ginčo dalyku, egzistuoja arba neegzistuoja, t. y. faktą galima pripažinti įrodytu, jeigu byloje esančių įrodymų, kuriuos visapusiškai, laikydamasis įrodymų vertinimo taisyklių, įvertino teismas, pagrindu susiformuoja teismo įsitikinimas, kad faktas buvo. [CPK](#) 185 straipsnyje nustatyta, kad teismas įvertina įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais; jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios, išskyrus [CPK](#) nustatytas išimtis. Ieškovas teismui pateikė kompetentingo asmens paruoštą automobilio remonto sąmatą, kurioje nurodyta, kad automobilio remonto kaina be PVM yra 17 330,61 Lt. Atsakovas šios sąmatos neginčijo, savo įrodymų apie žalos dydį teismui neteikė, todėl ieškovo reikalavimas priteisti draudimo išmoką pagal remonto sąmatą atskaičius frančizę ir PVM yra pagrįstas. Tokiu atveju pagrįstas ir ieškovo reikalavimas priteisti draudimo sutarties sąlygų 9.2.5. punkte numatytus delspinigius ir 5 procentų dydžio metinės procesines palūkanas bei bylinėjimosi išlaidas ([CK](#) 6. 37, 6.71, 6.210 straipsniai, [CPK 93 straipsnis](#)).

Teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė materialinės teisės normas, reglamentuojančias draudimo išmokos išmokėjimą, todėl priėmė nepagrįstą sprendimą. Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2012 m. lapkričio 5 d. sprendimas naikintinas, priimant naują sprendimą – patenkinant ieškovo ieškinį ([CPK 326 straipsnio](#) 1 dalies 2 punktas).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 331 straipsniu, teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a :

Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2012 m. lapkričio 5 d. sprendimą panaikinti.

Ieškovo ieškinį patenkinti. Priteisti ieškovui iš atsakovo 16 830,61 Lt draudimo išmoką, 612,61 Lt delspinigius, 5 procentų dydžio metinės palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo (2012-07-20) iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, 1 046 Lt žyminį mokestį, 3 000 Lt išlaidas advokato pagalbai apmokėti.

Kolegijos pirmininkas

Audrius Saulėnas

Teisėjos

Erika Misiūnienė

Alona Romanovienė